

V.Y.G.E.R.

Baltic M

I den originale Star Trek filmen (1979) ble menneskehetens eksistens truet av en maskinverden som kalte seg selv V.Y.G.E.R. I stuen min (2008) blir alle mine tidligere platespillerreferanser truet av en platespiller som kaller seg selv V.Y.G.E.R. Baltic M. Er det noen sammenheng mellom fenomenene?

Av Gunnar Brække

Liten tvil om det. De italienske gutta bak V.Y.G.E.R. platespillerne er tydeligvis "Trekkies" og har valgt navnet fra nettopp denne filmen. De introduserte den første V.Y.G.E.R. platespilleren; (Indian) Signature tilbake på 90-tallet. Dette er et monster av en gulvstående platespiller med vekt, størrelse og pris som plasserer den utenfor rekkevidde for de aller fleste av oss. Heldigvis har V.Y.G.E.R. valgt å levere rimeligere spillere så flere av oss kan være med. Den her testede Baltic M er den nest minste modellen av i alt 5 forskjellige platespillere. V.Y.G.E.R. leverer i tillegg til platespillerne en luftbåren tangensialarm.

V.Y.G.E.R. Baltic M

er som sagt den nest minste modellen i sortimentet. Men det hadde kanskje passet bedre å kalle den for den 4. største for dette er en spiller som virkelig er synelig på toppen av raket. Vi snakker om en solid treeiket kladass CNC-maskinert i massiv aluminium. Selve chassiset, platepucken og den frittstående motorenheten er lakkert i valgfritt rødt, blått, sølv eller antrasitt. Armbasen er i ulakkert aluminium. Chassiset kobles til - eller snarere avkobles fra - underlaget via tre høydejusterbare føtter - også disse utført i aluminium - med motfasede magneter som holder platespilleren "nesten" svevende i fri luft. Nesten siden toppdelen av de tre føttene entrer tre matchende sylindriske hull der magnetene sitter innerst. Dette gjør koblingen til bena magnetisk men også pneumatisk. Lageret er værdt et kapittel for seg selv. Det er det kraftigste lageret jeg har vært borti på noen platespiller og kunne sannsynligvis gjort nytte som hjulager på en liten familiebil. Det er freset ut tre spalter i foringen i lageret med

V.Y.G.E.R. Baltic M i Antrasitt utførelse

det resultat at lageret noe overraskende kjennes slarkete ved montering. Men med platetallerkenen montert på plass og litt olje i brønnen fungerer lageret utmerket uten den aller minste slark. Det er i tillegg så vidt jeg kan bedømme helt støyfritt. Platetallerkenen er i motsetning til dagens trender utført i metall - ikke akryl - men har et innfelt lag svart kunststoff på toppen som underlag for platen. Her skal det ikke benyttes løs platematte, Platestrammeren er i praksis en pück som kun strammer plata mot underlaget ved hjelp av sin egen masse. Motorenheten er frittstående og driver tallerkenen via en rundprofilert gummi-reim. Hastighetsvalg utføres med en diskret treposisjons vippebryter som gir valgene 33 RPM, 45 RPM og Av. I tillegg kan man finjuster de enkelte hastighetene. Motoren forsynes fra strømmettet via en ekstern strøm-

forsyning. V.Y.G.E.R. Baltic M koster Kr. 44.900,- inkludert arm.

God tonarm som standard.

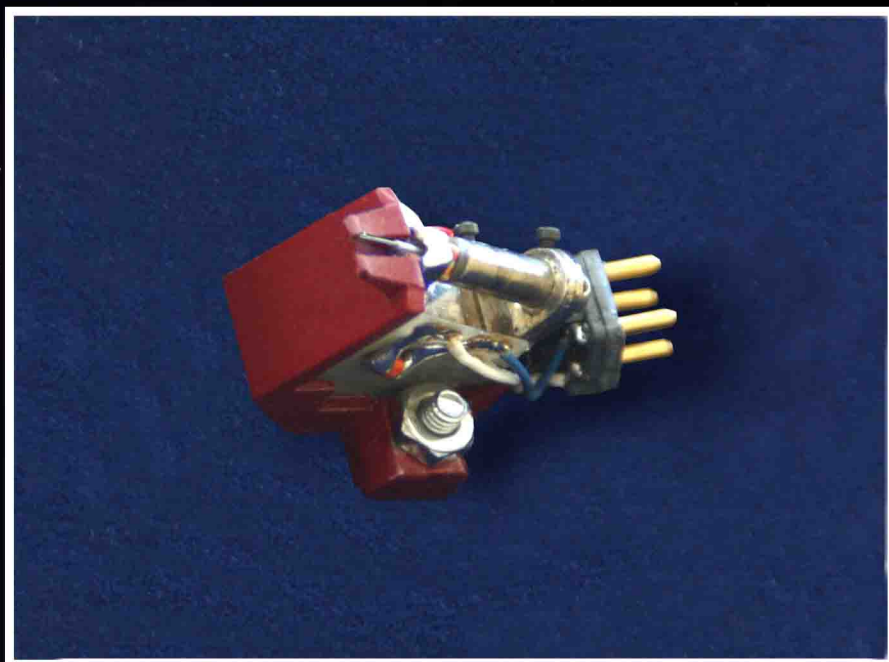
Baltic M leveres med SME 312 armen som standard. Dette er 12" versjonen av SMEs velkjente 309 arm som igjen er økonomiversjonen av SMEs flaggskip; SME V. Armen er utrolig behaglig å bruke da alle parametre er lett justerbare. Med en fot lang arm har man fordelene at armen gir pick-upen mindre vinkelfeil, men på den annen side får man en tyngre og mindre stiv arm. Om det noensinne har eksistert en tonarm som nærmest roper etter en stiv høykvalitets Moving Coil pick-up så må det være denne. Denne tonarmen koster Kr. 17.000,- alene, så her er det ikke snakk om en billigarm som er slengt på platespilleren for å gi en billig pakkeløsning. Her snakker vi om to høykvalitets hifi-komponenter som passer sammen som hånd i hanske. Litt enkel subtraksjon gir oss en pris på drivverket lik Kr. 27.900,-

PickUp og RIAA fra Tyskland.

Sammen med spiller/armkombinasjonen fikk jeg også med importørens anbefalte pick-up og RIAA - begge fra den tyske produsenten Einstein. Pick-upen med betegnelsen Einstein EMT TU3 og produseres for Einstein av det tyske firmaet EMT. Dette er en stiv low output moving coil som bør passe bortimot perfekt i armen. Det hører med til historien at dette er en av de aller verste pick-upene jeg har vært borti når det gjelder montering. Vi snakker om en helt naken pick-up der alle de vitale og sansible delene er farlig utsatt for vær, vind og skelvende fingre. At det i tillegg er ugjengede monteringshull i braketten så løse muttere må benyttes gjør ikke jobben

SME 312 tonarm er standard

Sterk naken og biltyvene; Einstein EMT TU3

noe enklere. Her anbefales muttere i umagnetisk materiale og en Valium eller to før man begynner. Jeg var meget glad for at SME-armen haddé løst headshell når denne PUen skulle monteres. Men dette betyr vel mindre om lyden er på plass? Prisen på vidunderet ligger på Kr. 24.900,-. Pickuper har Super Fine Line sliping, boron cantilever og en compliance på 12my. Utgangssignalet er på beskjedne 0.18 mV så her trengs en tyst RIAA med rikelig gain. Det får man med Einsteins "The Turntables Choice". Morsomt navn som antyder at om platespilleren kunne velge.... TTC er en platespillerforsterker som kun er beregnet på bruk sammen med low output moving coil. Forsterkningen er satt fast til 68 dB. Inngangsimpedansen varieres ved bytte av motstander montert i phonopluggen som settes inn i parallell med inngangsplassene. Det følger med 4 sett pluggen med impedansene; 40, 85, 150 og 300 Ohm. Man kan i tillegg lage seg ekstra sett-loddet opp med ønsket motstandsverdi om standardene ikke skulle passe. Selve chassiset på RIAAen består av en svart-eloksert rørbit med matchende underlagsplate og Einsteins varemerke; krommede endestykker. RIAAen forsynes med strøm fra en separat strømforsyning. Kassa er godt fylt opp med ikke mindre enn 24 transistorer pr. kanal – ikke noen ICer her i gården nei. Prisen på den her testede "The Turntables Choice" - i single ended utførelse - er Kr. 27.900,-, men det finnes i tillegg en balansert versjon av RIAAen som benytter seg av to chassiser for balansert drift. RIAA monotrinn! Da snakker vi 48 transistorer pr. kanal(!) og en samlet pris på settet lik Kr. 44.900,-

Lyden fra spiller og arm.
Med spiller og arm levert komplett som

her er det vanskelig å bedømme enkelt-komponentene. Da armen er en fot lang passer den ikke på noen av de andre plate-spillerne jeg har tilgjengelig. Da drivverket er forberret for nettopp denne armen har jeg heller ikke muligheten til å prøve noen av mine egne armer på spilleren. Man må teste kombinasjonen som en enhet. Men dette har ikke hindret meg i å gjøre noen tanker om de enkelte delene. Begynner vi med armen må jeg si at den imponerer meg skikkelig. Den eneste 12" jeg har erfaring med fra tidligere er SMEs egen 3012 arm. Den gamle S-formede klassikeren er langt bedre enn sitt rykte og utgjør en ideell partner for pickuper som EMT, Denon DL-103, Koetsu og Ortofon SPU. Men sammen med mer moderne (dvs. mykere) pickuper er den her testede SME

Tubulær Bells; Einstein "The turntables Choice".

312 et mye bedre valg. Den gjorde en utmerket jobb sammen med alle pickupene jeg testet den sammen med; Lyra Helikon, Tchurugi Cerralloy og Einstein EMT TU3, men vil fungere godt sammen med bro-parten av moderne MC-pickuper. Det eneste fabrikat jeg ville vært litt skeptisk til; er van den Hul, som med sitt myke nål-oppheng muligens ikke vil gi en ideelt match. Dette er en ren spekulasjon fra min side så det kan godt tenkes at jeg er på jordet her. Slikt vet man ikke med sikkerhet før man har prøvd. Så ikke la meg stoppe deg. Det første som slår en ved lytting til en god 12" tonarm er reduksjonen i overflatestøy fra platene. Med en 12" geometri får man vesentlig mindre vinkel-feil mellom nål og rille og dette er det lett å høre. Foruten redusert overflatestøy oppleves lyden som renere og mindre forvrengt, særlig på kompleks musikk. Man er ikke klar over de kortere 9" armenes begrensninger på dette området før man prøver en lengre arm – eller aller helst en luftbåren tangensialarm. Ulempene med å gå opp på armlengde er innlysende. Med et lenger armrør er det større sjanser for fleksjoner i selve røret i tillegg til at en 12" automatisk blir tyngre enn en 9". SME har i stor grad taklet disse problemene ved å benytte seg av et rett konisk armrør i aluminium. Ikke helt da en ved sammenligning med SMEs toppmodell; V vil oppleve 312 som snillere og mindre hifriktig i lyden. Dette blir fort et spørsmål om egen smak. Jeg tror jeg personlig foretrekker den varmere og mer "analoge" lyden fra 312 framfor femmeren. Det er også værdt å merke seg at SME leverer en litt grovtere versjon av denne armen kalt; SME 312S der armrøret er utført i lettere og stivere – magnesium. Det er en meget interessant løsning som sannsynligvis kan være et pose og sekk-produkt som overgår

både standard 312 og femmeren. Etter å ha gjort disse betraktningene rundt tonarmen kan jeg også si litt om lydkaraktæren i selve drivverket fra V.Y.G.E.R. Liksom jeg subtraherte prisen på armen fra totalen for å finne prisen på drivverket, kan jeg trekke fra mine lydmessige inntrykk av armen fra helheten og si litt om lyden i drivverket. Om mine betraktninger rundt tonarmens lyd er korrekt, vil jeg si at V.Y.G.E.R. drivverket er bortimot helt nøytralt klangmessig. Det hverken tilfører eller trekker fra noe særlig på tone eller klang. Den tonale karakter kan muligens helle litt mot det lyse, men et slikt avvik må eventuelt være helt minimalt. På alle andre kriterier et drivverk kan bedømmes scorer V.Y.G.E.R. bare toppkarakterer i min bok. Lagrene er som tidligere nevnt helt støyfrie. Gangen er perfekt uten noen hastighetsavvik i form av wow og flutter. Motoren er medium sterk så man ikke får den blodfattige lyden noen engelske platespillere lider av men heller ikke den muskuløse (og kanskje overdrevne) bassgjengivelsen typisk for spillere som VPI. Ikke brifete – bare riktig. V.Y.G.E.R. Baltic M gjør det et drivverk skal gjøre - drive plata rundt i korrekt hastighet - uten å hverken tilføre eller trekke fra noe som helst. Dette er en svinaktig god platespiller. Kombinasjonen av drivverk og arm er som dere forstår rimelig nøytral. Med tonarmens noe varme karakter og drivverkets lille tendens til å trekke den andre veien blir lyden fra kombinasjonen bortimot perfekt. Jeg hørte tydelige klangmessige forskjeller ved bytte av pickuper men totallyden var godt innenfor det jeg vil betegne som nøytralt med såpass forskjellige pickuper som Lyra Helikon (lys) og Tchurugi Cerralloy (nøytral). Jeg tipper at også enda mørkere klingende pickuper som Ortofon Rohmann eller Dynavector XX-2 vil fungere utmerket på denne platespilleren – uten at de klangmessige avvikene vil fremstå som plagsomme. Dette er med unntak av min egen Forsell-spiller den beste platespillerkombinasjon jeg har hatt hjemme til test. Det kan nok finnes ennå bedre spillere der ute men jeg har tilgodt å høre dem. Uansett vil en bedre spiller koste like mye eller mer enn V.Y.G.E.R. / SME - kombinasjonen.

Einstein EMT TU3 - perfekt match?
Importøren Audio Royal har valgt å matche denne drivverk/arm-kombinasjonen med Einsteins EMT TU3 moving coil pickup. Om dette skyldes flaks eller beregning vet jeg ikke, men dette utgjør en bortimot perfekt match sammen med platespilleren. Sist jeg testet andre EMT-pickuper var tilbake på slutten av 80-tallet. Dengang var lyden preget av en utrolig bassgjengivelse men med relativt liten oppløsning oppover i mellomtone og diskant. De klassiske EMT-ene var vel mer morsomme enn de var korrekte. Denne karakteren finner en i en viss grad igjen i den moderne EMTen.

Stor kasse for liten RIAA. Takk til Jørn på Living Sound for utlån av testobjektene.

Bassen er fortsatt slagkraftig og dynamisk som få andre pickuper, men samtidig er oppløsningen i mellomtone og diskant blitt mange... mange... hakk bedre på denne moderne versjonen. Det er fortsatt tendenser til at pickuper er mer morsom enn nøytral men i denne sammenhengen er dette midt i blinken. Den svake tendensen til "loudness" karakter med noe mer fokus på frekvensfløyene er grunnen til at TU3 matcher platespilleren som den gjør. Lyra Helikon og Tchurugi Cerralloy oppleves som mer nøytrale og riktige i platespilleren men kan allikevel ikke matche morofaktoren man får med EMTen. Denne morofaktoren vil nok mange også sette pris på også i andre drivverk/arm-kombinasjoner. Denne pickuperen får absolutt min anbefaling.

Rosinen i pølsa.

Selv om jeg hittil har snakket om en meget god pickup, en meget god tonarm og et meget godt platespillerdrivverk har jeg allikevel spart det aller beste til slutt. Einstein "The Turntables Choice" er en fantastisk RIAA som kommer svært nærme ASR Basic Exclusive i ytelse. Jeg tør ikke å påstå at den ene er bedre enn den andre da det er alt for lenge siden jeg testet ASRen. Det jeg tør påstå er at Einstein TTC er en av de to beste RIAAene jeg har testet. Den er bedre enn NLE-17/ DACT CT-100, ASR Basic Mini, Graham Slee ERA V og alle de andre rimelige RIAAer jeg har testet. Lydmessig er den riktig så nøytral med en klang som faktisk minner en god del om GS ERA V. Men i tillegg får

man høy nok gain for MC-pickuper, enda bedre oppløsning, enda bedre bass og kanskje den mest lettlytende mellom-tonen jeg noensinne har hørt i en RIAA. Bassen er ikke like fundamental som i ASR BE men i mellomtone og diskant er Einsteinen helt på høyde, om ikke over. RIAAen er dessuten helt støyfri og fullstendig uten lyter. Impedanstilpasningen med løse phonopluggen med faste motstander er like enkel som den er genial. Sammen med Lyra Helikon og Tchurugi Cerralloy foretrakk jeg 85 Ohms last, mens jeg sammen med Einsteins egen EMT TU3 ikke fikk bestemt meg for om jeg foretrakk 85 eller 40 Ohm.

Konklusjon.

V.Y.G.E.R. platespiller drivverk, SME 312 tonarm, Einstein EMT TU3 pickup og Einsteins "The Turntables Choice" RIAA koster samlet nærmere hundre tusen kroner. Dette er mye penger selv i 2008. På den annen side er det ikke sikkert du får noe mer glede av pengene om du bruker dem på noe annet i platespillervei, sydentur, bil eller båt. Det er rett og slett en knakende god platespillerpakke Audio Royal har snekret sammen av disse delene. Denne må du prøve!

Takk for oppmerksomheten.

V.Y.G.E.R. Baltic M / SME 309	Kr. 44.900,-
Einstein EMT TU3 pickup	Kr. 24.900,-
Einstein "TTC" RIAA	Kr. 27.900,-
Importør:	Audio Royal